

Divygnis

Keleivis

Apsakimū Štatimai i Releivis kastoje po 2 Egr. už kojną, smulkeis Raštais išduokavotą Gilę. Oromaras reik ben atrapyti: **Worder-Rossgarten № 5.**

Keleivis, Karaliaucziuje is Utarnintą isbudams, kastoje, ant bile tokio Pusto paeliutas, su Pustpinis eis ant Bertainio Metu 5 Egr.

Karaliaucziaus Broliams Pietuwiniams Zines parneskas.

Nro. 14.

Karaliaucziuje, 8. Aprili.

1873.

Dienoje zaliojo Ketwergo.

Ewang. Jono 13, 1—15. Grom. 1. Kor. 11, 23—32. arba 2. Moky. 13, 1—13.

Tykoj Pietnyczioj.

Ewang. Nusidawimai apie Pono Jezaus Kentėjimus. Grom. Jezaij. 53 Perstryimq.

1. Belykū Szwentėje.

Ewang. Mark. 16, 1—8. Grom. 1. Kor. 5, 6—8.

2. Belykū Szwentėje.

Ewang. Luf. 24, 13—35. Grom. Rus. Ap. 10, 34—41.

3. Belykū Szwentėje.

Ewang. Luf. 24, 36—47. Grom. Rus. Ap. 13, 26—33.

Sunki Kowa, šlowingas Pergalėjimas. Perstaihyk: Jez. 53. Perst.

„Jis is Tuzbods ir is Sudo isimtas yra; kas jo Amzio Ilguma iskalbes!“ Ant kogi eit pitas Jodis Prarako Jezaijosiains, kokia pus-astunto Ezimto Metu pirm Kristaus Uzginimo kalbetasis? Kasgi ben yra tasai, kuri šwentasis Regetojis mato kaip Gzięprykstę is sausods Zemės zeliant ke jekids Grozhybės? Kasgi ben yra tasai, kuri jis mato kaip wisu Papeikcziausiqji ir newercziausiqji, pilna Peršuliū ir Ligū? Is Tiesds, tai wods isšidrysta musū griępnasis Diezuwis pasakhti arba musū silpnyji Plunkina parasyti. Tai amzinasis Diewo Sunus, kurs is Amziū prie Diewo sawo Tawo buwęs ir potam Gzięsui isšipildzius is czyhdōs Mergōs Maryjōs uzgindams ir musū Kunq bey Kraujq priimdamōs czystu biednu ir wargingu Zmogumi pastojo. Tq mato šwentasis Diewo Tarnas jau is Tolo per Ezimimecziu Bęgi, jau senich pirm toktai nusidūsent sunkiūse Wargūse wargstant, werkiant, beje sumuštq, suhēdawotq, o galiausich ir i Smertē numuczhtq. Tai musū Ponas Jezus, kurio Mukū ir Mirimo Paminklq mes tykoje Pietnyczioje su tuzbinga Szirdimi šwencziam.

Ale ne tikt su tuzbinga, bet ir su karštay dēkinga Szirdimi mes to isgastingay smutningojo tykōs Pietnycziods Nusidawimo atsimenam. Neja jut musū Ponas Jezus nekalcziausias ir šwencziausias budams ne dēl sawęs paties bet dēl musū Rusjengimū suzeistas ir dēl musū Griekū sumuštās. Musū Korawone ant jo gulėjo, kad mes Pakajaus turētumbim, ir per jo Ponas mes esme isghydyti. Pons Diews musū Griekus buwo ant jo uzmetēs, kaip jis Getjēmanēs Darze su Smertimi ir su wijsa Bekla faraudams kruwinq Prakaitq prasiejo ir ant Kryziaus Medzio kalēdamōs šauktiturejo: „Mans Diewe, mans Diewe, kodēl manę prastojei!“ O kaip jisai tq Jodi istare: „At!ta! Štawo Rankas aš paliecamoju sawo Dwašē!“ tay buwo musū bais didioji Skola uzmofteta, mums amzinasis Ighanymas pagatawhtas ir Rojaus Wartai Danguje atwertti.

Ale po wiernōs Rowōs pareit Pergalėjimas, po Smerties Priskelimas, po smutnosiods tykojes Pietnycziods džiaugsmingosios Belykos. Toktai Prarakas is Tolo matydams apie Swieto Ighanytoji liaupsina: „Ale jis is Tuzbods ir is Sudo isimtas yra; kas jo Amzio Ilguma iskalbes!“ Tawas ne galejo perleisti, kao jo mylimasis Sunus Patresimq regetu, ir kad Smertis ant jo ponawoti gulētu. Wos trecziaiwei Dienai prasidėjus ir Belykū Saulei uztekant musū Pergalētojis ir Gwasties Wiešpats Smerties Ryšius sutraukēs ir Beklōs Gilybes Wartus sudaužēs gywas stojas. Kapo uzristasis Atmū ji ne gal laishti, o Angēlai is Dangaus pareidami parneša atpirktaiwei Zmoniu Giminei tq linksmingqjē Ziniq: „Jezus gyws!“ Bet musū Wiešpaties Dziaugimas po Priskelimo n'iskalbamay didelis. Apie tai Prarakas teip kalba: „Dēl to, kad jo Dušia Darbq tuėjo, jis sawo Dziaugimq turēs, todēl kad jis Daugumq apteijis jū Griekus nešiodams.“ Dgi Ponas Diewas patšai sawo Sunū žada: „Todēl aš jam didi Daugumq i Plešimq dūšiu ir Driutiējie jam tur tekst i Pagrēbima!“ Taygi Duškel ben ir tu kowof Cyloje sawo priskelusio Jezaus, tay ir is tapęs tawo Jezus džiaugtis galēs, nēsa tada ir taw pareis po Rowōs Pergalėjimas, po Wargū

Dzauģmas, o tu Kartuntā prie sawo Jēzaus Līn-
smjbej amžinas Welykas šwēsti. Amen.

Katras palaitys Tiesā?

arba

Susifalbējims nekurio Fabrikēs Pono su
sawo Tarnu.

Pons. Tu matai, Kristijon', kad fitaip n'eit; jey
mes su kitoms Fabrikoms musū Miesto, kurios su
mumis lenktn waro, lygu žingsni laikyti norim, tay
ir mes, kaip anos, Nedeldienes didesniam Atlikimui
turēsim i Pagalba prišimti. Aš tikios, Kristijon', kad
Tu, fitū Darbininkū Prawadu budams, ir fitus ant
to noringais padarysi.

Darbininks. Tomi aš per daug sawo Szirdi
iweikti turēziau, Kitus ant Neshwentimo Nedeldienes
paragindams; miels Pone, mano Sažine man toktai
uzdraudzia. Jus žinot, kad aš Dirbimą šwentoj
Dienoj, o ir Prilaitymā Kitū prie tokio Darbo,
jey ne powisam tikra Bēda yra, per sunkę Metei-
sybę laikau.

Pons. Ne kalbēt Niekus! Nedeldiene juk tikt
r'iera Kunigū Įšimistijimas! Tokies nūbažnais Įš-
sifalbėjimais ne primalai man pareiti.

Darbininks. Aš ne noriu užsiginti, miels
Pone, kad tie nūbažniejie Pryžodukai, kurius mano
wiernoji geroji Motyna jau anksti man ikalino, ir an-
day man didey Galwoje sufos, kaip Jus mums ma-
žney per ezialaję Nedeldienę dirbti dawēt. Mano
Motynele lubēdawo sakyti: „Be šwentōs Dienōs niera
ney tikrōs Darbo Dienōs“; „Szwentōs Dienōs Wer-
palai niekā ne laiko“; „Jau Panedelis supustyja, kā
Nedeldiene pelne“; „Dirbt Darbo Dienoje labay, bet
šwenta Dienā šwēst wiernay“. Tokiū Kalbeseliū aš
dar daugiaus žinau, o tie wis iš Naujo man atsiliepia
iš mano Atminties.

Pons. Berods, Kristijon, Jus dirbot, ale juk
tas ir buwo, kaip Tu sakiei, Bēdōs Darbas. Mes
turējom susimti, šep butuubim turējē tus gatawo-
tūjus Daktus anam mums naujey prišiteikustiam Ponui
24 Stundus wēliaus nusuntinti. Tu supranti, kad
bene ir šiczion geloja tas žodis apie „Jauti arba
Atila, i Szulini ipūlusi.“ Aš mislyju, tofiam Brie-
žascziui atfirabus, ir mano nabashrininks Tēws tam
Atlikimui butu sawo Šwelyjimā dawēs.

Darbininks. Pone Trey, Jusū Tēws toktai
tikray ne butu dars. Mielasis senasis Pons, kuriam
aš 24 Metus šliuzyjau, berods tankiey tā Pryžodi
lubēdawo Burnoje turēti: „Trejopi Darbai Dienoje
musū Wiešpaties pawelyti yra, butent Urēdo, Bēdōs

bey Meilēs Darbai“; ale per Bēdōs Darbus jis tiknes es
tus te laite, kurieis Gywastis žmogaus arba Galwijig ji
iš Priegadōs išgelbēs tape, ale niekados tus, kurieis
didiš šwiežus Pelnas arba naujas Prisiteikimas ign
jams buwo. Tacziau kaip tykōs Pietnyezidōs Dienoje
pirm anū dwylika Metā, didzioji Ugnies Įškada nusi- P.
dawe, tay mes per mielā Dienā nūg angsti iki wēlaytjon'
po jo Wedimu Fabrikēs Tryškyniems rods dirbti, ge-
šyti bey gelbēti turējom. Ale tas juk ir buwo tikra
Bēdōs bey Meilēs Darbas.

P. Beje, mano Tēws buwo labay garbingis mes
Wyrš; bet ir aš mislojos geray sawo Darbininkams
padarš; o todel man rodos, kad Daugiemš iš jūjū
didey patikti turētū, kad aš jiems Briežasties būdu, dar
ir Nedeldienēj, priegtam dwilinkay tada užmokēdams,
gerā Szmotā Piningū užšpelnhti. Gers Daktis yra
ir tas, kad per toki Darbā Tulasis nūg Bēgimo i
Karcziamā atlaishtas tamp.

D. Berods Tiesa, Pon' Trey, kā Jus sakot.
Ale nūg Bēgimo i Karcziamā ir šep dar galima atsi-
laishti, o Dirbimas šwentoj Dienoj juk Koznā taip-
jau i Plentā supustyja, kaip ir Bēgimas i Karcziamā.
O tatau, mielasis Pon' Trey, Jus, ne ankštōs, bet
pasišailinezidōs Szirdies budami, turētumbit apdumoti,
norint ir ant mano nūbažnū Brieštaramimū bey Sa-
žinės Pasibijojimo girdēt ne norēdami.

P. O kaip Tu tai mislyji, Kristijon?

D. Apdumokit tikray sekanczius tris Dalykus:

1) Ar ne Syla ir driucziausoji Wyro pirm Gzieso
suwartojama, kad wis iš wien, Nedeldienēj ir šiofioje
Dienose, dirbama yra, o ir Naktis dar Dienai priro-
kota tamp, kaip antay Fabrikėj musū Kaimyno?
2) „Gyztumas ne Menkumas“, lubēdawo mano Mo-
tinele sakyti. Bet kiek Noringumo ant Apšiczyhtyjimo
Ramūje Darbininko galēs randama buti, kad Ramū
Tēws wos dar iš Dulktiū sawo Darbo Wietōs atstoti
arba niekados kasdieniškiūšius Drabuzius nusikratyti ne
gal? Ar ne wisā Famylije Apūteršime bey Su-
škurime nūgrimzti turēs? O kaip stow ant 3) su
Famylijōs draugisku Sugywenimu be šwentōs Dienōs?
Įš Tiesōs apgailētina! Nymetjy anksti, pirmkol
Atelēs jo Kudikiū jē regejusios, tur Tēws prie Darbo
išeiti; tankiey jam Walgis i Fabrikę numeštās tamp,
arba jis, jey toli nūg Ramū gywendams, išsamdo i
didiyi Walgydinimo Butā. Wafare wēlay pargryžēs
jis wien Pacziā bundanczia te randa. Argu dabar ir
šwentoms Dienoms taip eiti turēs, kurioje jis bent
atsikwiepti, sawo Gywastimi bey sawo Kudikies pasi-
džiaugti galētū? Paminekit Jus sawo pacziū mielūjū
Kudikiū, Pon' Trey, kurie Jums koznā Rytā link-
smay priešais atšūk, o koznā Wafarā taip širdingay
„labā Nakti“ sako! Mes Darbininkai juk tikt ir

mes esam, o ir taip jau jauciančią Szirdį turim, vokiečių ji po flambe Sermėga twinščezioja! — Ar tiečiai aliausej turės Socijal-Demokratai czion Wiršų gykur Bonai neįzi atviriausių žmogiškos Leisybės vjejojo? —

P. (po Walandeliūs Apšūnisljimo). Iš Tiesos, laisjion', taip powisam Niekus Tu ne kalbi, o aš kaip seniausiam bey wiernam Tarnui mano ašū ir ne padwynju, kad Tu, ką sumisljęs, be jokiū giū drasę pasafai. Ale kad aš tikt žinocziau, mes be šwentos Dienos Darbo apsigelbėti galėsim, ne norėdams tofiam Lenktywarjymo Gzieje jūnusū Laworu Apaczioj' pasiikiti.

D. Tatai aš Jums rods noriu pasafyti, miels Trej. Uziot su Griowe plaukę, Jus, stiprus budami, turit prieš ję stotis. Už ne senę ziaiu Laiškeli, kuri nekuri Draugyste Nedeldienės Darbininkū Prieteliū išleido, kurioj apafyta randaš, šita Draugyste didesę Maldos Gromatą su Užsais 7 Lukstancziū Wardū Wofierjods Saimui i lyna nusiuntinusi ir melduš, kad šiai už Jokano taisyimę bey už geresni Užtojimą Darbininkū pasiintu. Irgi Gendrol-Feldmaršals Moltkis pažais Meldėjus Saimę užtarti. Gzitat Draugystei draugawofit ir Jus. Pafelkit ir Jus sawo Balsą kitais šwentą Dieną mylincziūs žmonemis taip šien ir taip ilgay, kol Išklaushmas sekšis. Mes š toki nepasotinamą Aukso Alkimą tikt aštrus anas del šwentos Dienos Szwentimo te gal zyti.

P. Bet ar ne atiras Stokojimas bey wištkay wargimas, šwentoj Dienoj neį jocio Laworo ne wuojanti, bet taje tiktay ant Išėjimo te wartojant?

D. Powisam antraiw nusidūs. Musū mielojo Lawo Išmintis didesne yra už Protą wišū Gudrinęziū fundininkū. Pirm Triumpo aš štaicziau Knygeles Išrokawimą nekurio garbingo bey nūbažno engelo Pono. Tas išmintingay rofūja taip sakhdams: wentaję Dieną wištkay ir wišur i Darbo Dieną wertus rods taptu didis Daugumas Laworo dauš pagatawotas. Ale Suwartojimas bey Birkimas Laworo ne lygiu žingšniu auga bet tas patš pafekt; todel Laworū Apšūmas Turgu prikimštu, o efes turētu žemyn eiti. Szwentaję Dieną ne šwentant ir wišofios tōs Dienos brangesnios Prywolės žyn eitu arba powisam pasiintu, o Laworai dar atpigtu. Ogi kas iš to sekus? Priedienininkū Alga tētū pasimazinti, Fabrikantai arba Darbo Dawėjai ištengtu, kaip itišiol, užmokėti, o Pawargimas bey dą Darbininku wiš didesni pastotu. — Laygi bar matot, Pone Trej, kas iš Nedeldienės Dirwo sefas!

P. Tu esi gers Galwoczius ir tikras Rokundininkš, senasšis Kristijon'. Kas Tiesa, tur Tiesa buti; prieš Lawo Apmashimus ne galima daug ko atsafyti. Todel aš ketu prie musū senajo Budo bey Papratimo pasiikiti; bene mes ir taip ištectinay turėsim.

D. Ak, ši Jusū Apšēmimą te žegnoja Jums mielasšis Diemas irgi Jusū Waišams bey Waišū Waišams! O wiš Darbininkai, kurius Jus ne norit Wergineis padaryti, Jums už tai' iki Kapo Wietos dėkawas. Bet Sztreikinetojei, Pateikaušinkai bey Kusintojei — wiš tie Suceziei — mums te pareina dabar, mes žinosim, jiems Keli parodyti!

P. Pasiikit sweiks, Tu senasšis wiernasšis Kristijonai!

D. Diems te apsaugoja Jus, mielasšis Pone Trej!

Tu matai, miels Skaitytojau, kas nūbažnds Szirdies budams wiernay ir be Kytrowojimo prie Diemo žodžio bey šwentūjū jo Išatymū laikos, tas wišados Liesą palaiko ogi, norint ir prašis Darbininkš budams, ir kitus Tiesai priwesti gal. Ale Kytrowojasšis Ginczas, norint ir tankien po Bybeles šklaidasšis, jaw bey Kitiems tikt Nepafaju padaro. †

Kriščezionys Egipto Zemėje.

Apie Egipto Zemę papasakodams paminėjo Kelewis pirm Triumpo ir anoj Zemėj gyvenancziū Kriščezionū bey jų wišay labay triudnojo Paūlaimymo, ale šendien jis apie tai placziaus kalbėti apšēmęs yra.

Kaip septintame Szimmeryje muamediškiejie Saracėnai Egipto Zemę pergalejo, tay ir ten gyvenantiejie Kriščezionys po jų Waldžia padūti tape; ale wišus Perseskinėjimus bey Prispaudimus kantrien pertriwodami jie sawo Wierai wierni paūliko, o kaczielig jie ir dar wiš daug Apšūnkinimū nū muamediškiūjū Apgywentojū ištenterit tur, tay tazciau jie nū sawo Išėjimo neį maž ne frypta. Iš seniausūjū Gziešū jie yra Koptais wadinami, o kad todel Skaitytojis komet kur apie Koptus ką girdėti arba škaityti gaus, tay jis dabar žinos, kad tom Wardu egiptiškiejie Kriščezionys wadinami yra. Aukštay gulincziój arba pietinėj Egipto Zemėj jų Skaitlus kitus Apgywentojus dar ir wiš peršwera, o išrofota yra, kad jųjū tenay apie 100 Lukstancziū sawo Gywenimus turi. Jū Kalbą, kuri iš Sušimaisšymo senosšis egiptiškos Kalbos bey Daugybės grykiškū žodžių pastojusi buwo, arabiškay kalbantiejie swetimiejei Laimetojei powisam išgašino; jau ilgiaus ne kaip pirm trijų Szimū Metū ta jų Kalba powisam nūg Zemės prapūlusi ir tikt dwasškofe Knygoš, kurias retay kas te permano, dar randaš dama yra.

Koptai sawo Wierds Iffipazinime septynis Zofromentus yra prieme. Ne tikray Kriksta bey We-czere, bet ir Spawede, Kunigu Iffwentinima, Difejima, Pastininkawima bey Walda jie Zofromentais laiko. Wyriausoji Galwa ju Bazuncziods Patriarku wadinama yra. Po tomi stow demyni auksti Wykupai, o tie bey feleis swietiskaju Wresnaju wisados swiezuji Patriarka passirti tur. Jis tur n'apsiwedes, o priegtam ilgay Klostore gyvenes buti. Jijai iswentina Wykupus bey Mnykus, ispromyja ant didziuju Szwencziu Iffwentinima Weczeres (arba pagal katiliskfaji Buda Misiods Ifflaima), o kartais, kaczeig retay, jis ir Kozoni apsafo. Aufftieje Wykupai gal wieng kart, ale ne tankiaus, apsiwede buti. Kiti Kunigai arba Klebonai, o ir Mnykai del Apfwedimo pilna Wale tur; ale wisi tur flowingu Buda iswentinti bey istayri buti, ogi taipjau ir patys Waitinai, kurie prie Altoriaus sluzija, nesa ney joks Iffwentintasis ne gal Altoriui artintis. — Mnykai su Pacziomis bey Waitais gyvena Klostoruse, kuriu tacziau tik mens Skaitlus tiera randamas.

(Dar ne wiskas.)

Wisofia Zinia.

— Wofietijds Cicorysies Saime dabar del Piningu Dawado Istatymas apmstomas, per furi galima butu, wisa Wofietija ir tame Dalke i Wienybe sumesti, jeib ne butu Keifals, kas Syki i kta Zeme ir Zemise parejus wis fitais Piningais rokuti. Kiek numanom, tay per hita Istatyma prie musu busencziamie Gziese ne bus Dolerieis bet Auffsinais arba wofiskay Markieis rokuta. Dorelei prie musu wisay prapuls. Ale Doreliu Wietoj pareis didesni Sidabro Stukiei, bu-tent Pent-auffinieci o du toliu Pentauffiniu padarys Aukso Pininga desimt Auffsinu arba Markiu Wercziods.

— Keli Prieteliei yra mus apie Diputierio La-fferio Skunda, pries Kupczynes Ministeri bey jo Rodininus del Gelzeliu Istatymu pakeltaje, paklause. Ale tas Dalakas yra toks supainutas ir swelstas, kad mes ji ney patys is Tikro n'ismanom. Tacziau kiek mes apie ta Dalaka zinom, mes, kaip weit tik pri-eisim, ir sawo Prieteliams pasakosim.

Breke Karaliauczuje 5. Aprili.

Ant Turgaus Jawu menkay pareit. Kwierziei 90—100 Egr. Rugiei 52—58 Egr. Wieziei, dib., 42—48 Egr. Wieziei, mai., 40—42 Egr. Awijos 25—30 Egr. Zir-nieci, rain., 60—65 Egr. Zirnieci, balt., 55—58 Egr. Ro-

putes 22—25 Egr. Szienis 26—28 Egr. Glas Sziaudai 20—22 1/2 Egr. Gntn. Swiekas 9—11 Egr. Swara. Kiausiei 5 1/2—6 Egr. Mandelis.

A p s a k y m a i.

Parwinczia bey Ceikia Drukoria G. Sperliu Tilzeje, aukstoj Ulyczioj Num. 18 prissiuo ant Bo-wimo wisofiu Wilnu, Werpalu, Audimu ir Bumbules limjauise Parwuse uz pigias Prefias. Toliaus pu- hita Parwinczia sawo apstingaji Zoposta neparwutu parwutu audziamuju Bryma-Bumbuliu arba Medu wisuse Parwuse, kaw ir drufawotds bey i Ciulus sul-Bumbules wisofiuise Musteriuse. **G. Sperling**

Tai tikroji Tiesa:

prie T. W. Schäfer, Tilzej, Wofiecziu Ulyczioj Num. 14 ir si Met perkama **puiskiausiu:**

audziamu Bumbuliu, audziamu Wilnu, m-niniu Werpalu — (o kas wyriausis Dal- yra —) nemislytinay pigiey!!!

Taygi reik Firma arba Wardo Urasa geray isten-

T. W. Schäfer, Tilzeje, Wofiecziu Ulyczioj Num. 14.

Wisofiu geriausiu Seklu, is Erfurto parejusiu, laiko wis gatawu sawo Rusnes Aptefoje.

R. Schmidt.

Gaspadinems as pristulau:

Macniausiu Kloralkiu podraugey su Wardo Pamofinimu,

wisofiu geriausiu Parwawimo Daiktu podraug su Parwimo Pamofinimu,

Noturisko grubuto Muilo (wofiskay: Natur-Kernseife), lijo Muilo, kaip ir Kafeboniu, Euforiaus ir wisfitu geriausiu Gwirc-Laworiu, uz pigiausias Prefias

Karl Pieck (istarf: Pyl),

Tilzej, Wofiecziu Ulyczioj Num. 23.

Dabofit!

Seklu, kaip jinoma graziausiey dygstancziu, yra dabar pareje, o todel as tases geriausiey pristulau

tas pate.

Bonams Gutsbestieriams arba Dwaronininkams:

Runkelrybu tikray Geytowiskiu geltononu rundinu,

taipojau geltonu storu Kluciu,

taipojau ilgū raubonu storu,

taipojau baltu cukarinu,

Milzinišku Morku zalgalwju Galwiams ferti,

laufiniu Ropju geltonu Wilhelmsburgiskiu ir baltu rundi-

kaip ir wisofiu Wiralu bey Kwietku Seklu wislab geriausiey geray dygstancziuse swieziose Seklose as pigiausiey pristulau

Karl Pieck (arba Pyl),

Tilzej, Wofiecziu Ulyczioje 23.

Dabotina!

Muru Parmu ant Apparawimo Gaspadorystes Triu-kaip antay: geriausio englisiko raubono Parmo, jali-

Parwo wofiskay wadinamo Steingrun, bey Dfer, kaip wisofiu Moliawojimo Parmu gatawa ant Tepimo, i All-

imaishtu ir ant Masines nutritu, tik geriausiu pigiausiey prie to paties.